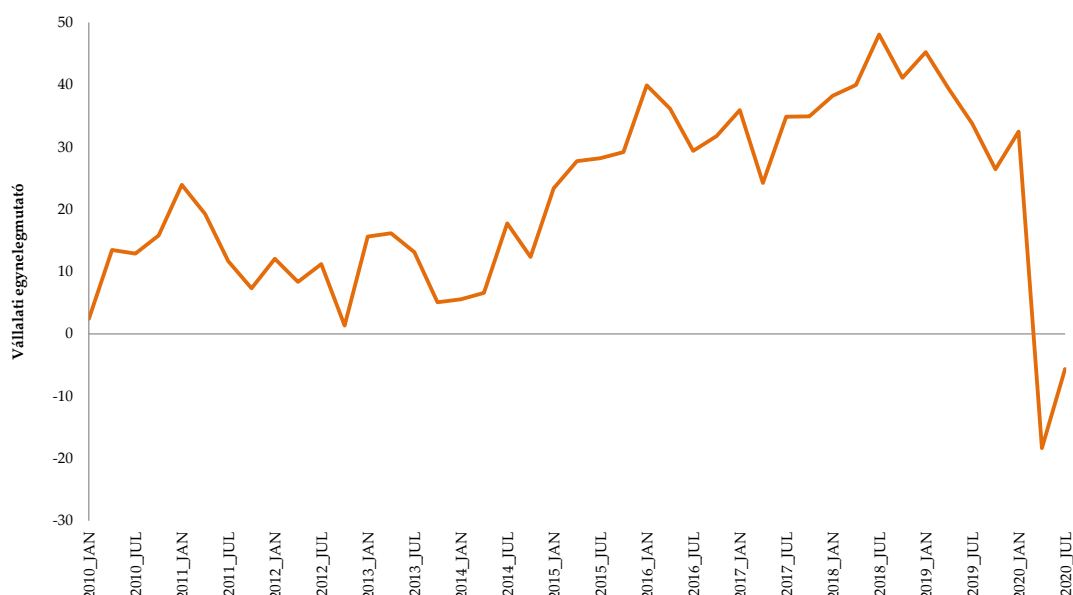

A GVI 2020. júliusi negyedéves konjunktúrafelvételének eredményei

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) negyedéves vállalati konjunktúrafelmérésében 407 cégvezető véleményét kérdeztük cégük üzleti helyzetéről és kilátásairól. A 2020. júliusi adatfelvétel eredményei szerint Magyarországon az üzleti bizalom szintje a tavaszi mélyponthoz viszonyítva javult, 2020 áprilisához képest a Negyedéves Konjunktúramutató -18-ról -6 pontra emelkedett (lásd 1. ábra).

1. ábra: A Negyedéves Konjunktúramutató alakulása, 2010. 01–2020. 07.

Forrás: GVI 2020

Megjegyzés: Az ábrán látható érték százasként vetített aggregált egyenlegmutató (számításának módszerét a Függelék tartalmazza). Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A 2010-ben megkezdett felmérés történetében az előző negyedévben fordult elő először, hogy negatív tartományba került a mutató, ami az emelkedés ellenére továbbra is fennáll. Az áprilisi eredményeket nagy mértékben befolyásolták a járványra és az ezzel összefüggő gazdasági leállásra vonatkozó első benyomások, tapasztalatok, a júliusi

adatok pedig már a kijárási korlátozások feloldását követő újraindulással kapcsolatos tapasztalatokat is mutatják. A GVI konjunktúravizsgálatának célja a vállalatvezetők aktuális, rövid távú üzleti várakozásainak feltérképezése, amely a vállalkozók számára az adatfelvétel idején rendelkezésre álló információkra, szubjektív helyzetértékelésükre támaszkodik.

A Negyedéves Bizonytalansági Mutató értéke 41 pontos szinten áll, amely 11 ponttal alacsonyabb az előző negyedévben tapasztalt értéknél. Ez arra utal, hogy a hazai vállalkozások helyzetértékelése az áprilisi, kiugró mértékű bizonytalanságot tükröző adathoz képest ismét egyöntetűbbé vált, azaz a járványhelyzetből adódó kiszámíthatatlanság a vállalatvezetői véleményekben érzékelhetően csökkent.

A Negyedéves Konjunktúramutató értéke a kereskedelmi vállalkozások

esetében a legmagasabb (+5 pont), az építőipari cégek körében +2, a gazdasági szolgáltatásokat nyújtó cégek esetében -6 pont, míg a feldolgozóipari cégek körében (-9 ponttal) a legalacsonyabb. Az előző negyedévhez képest a szolgáltató vállalatok esetében 15, a feldolgozóiparban 14, a kereskedelmi cégek körében 7, az építőiparban pedig 3 pontos emelkedés tapasztalható.

2 ábra: A Negyedéves Konjunktúramutató gazdasági ág szerint, 2010. 01–2020. 07.

Forrás: GVI 2020

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százasként vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

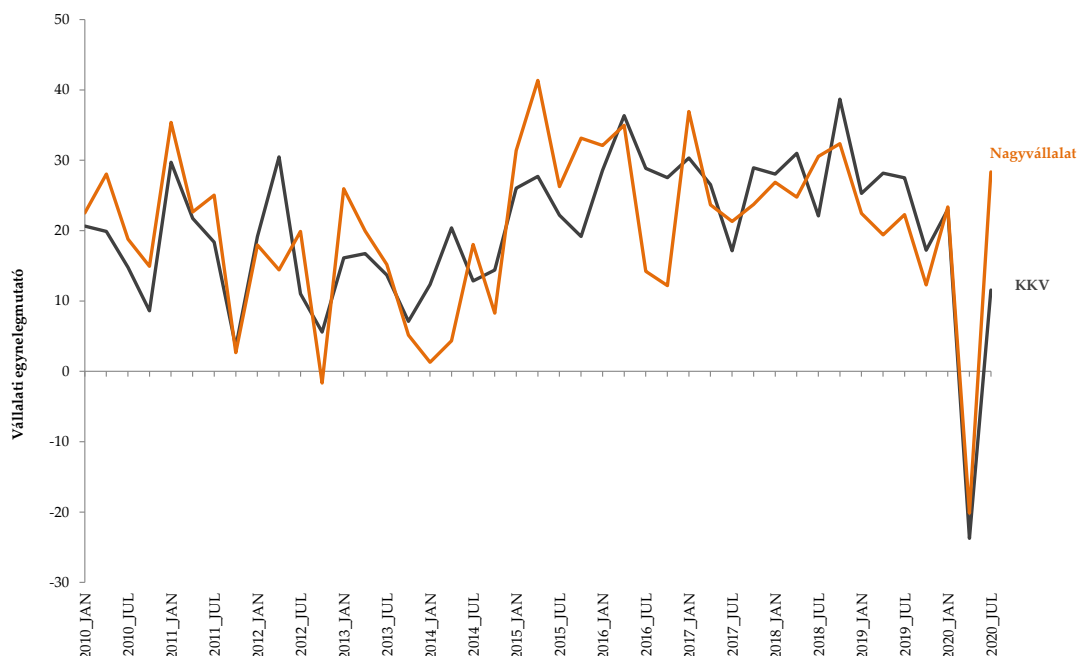
A Negyedéves Konjunktúramutató tíz komponensből áll:

- jelenlegi/várható üzleti helyzet;
- jelenlegi/várható jövedelmezőség;
- beruházási aktivitás várható alakulása;
- jelenlegi rendelésállomány;
- elmúlt féléves/várható termelési szint;
- létszám várható változása;
- kapacitáskihasználás várható alakulása.

Az almutatók esetében megállapítható, hogy a vállalkozások vezetői – az elmúlt időszak termelési szintjének kivételével – rendre lényegesen optimistábban ítélik meg a vizsgált szempontokat a 2020. áprilisi sinthez viszonyítva. Az előző negyedévhez képest a legnagyobb mértékű javulás a várható jövedelmezőség, illetve a kapacitáskihasználtság várható szintjére vonatkozóan tapasztalható. Az előző év azonos időszakához képest viszont – a kapacitáskihasználtság várható szintje kivételével, amely esetében a mutató értéke lényegében megegyezik egy évvel ezelőtti szintjével – minden mutató tekintetében lényegesen negatívabb a vállalatok helyzetértékelése, mint 2019 júliusában. Megállapítható, hogy a legnagyobb mértékben az elmúlt féléves és a várható termelési szint megítélése romlott az egy évvel ezelőtti időszakhoz viszonyítva. A

2020. júliusi adatok alapján a várható kapacitáskihasználtság, illetve a létszámvá-
rako-
zások tekintetében a nagyvállalatok optimistábban ítélik meg helyzetüket a kis- és középvállalkozásokhoz viszonyítva, a várható jövedelmezőség megítélése pedig azonos a vállalatméret szerinti két kategóriában. Ugyanakkor a kis- és középvállalkozások helyzetértékelése pozitívabb a jelenlegi és a várható üzleti helyzet, a jelenlegi jövedelmezőség, a jelenlegi rendelésállomány, a várható beruházási aktivitás, az elmúlt félév termelési szintje, valamint a várható termelési szint tekintetében. Jelentősebb különbség a várható kapacitáskihasználtság, az elmúlt és a következő időszak termelési szintje, a várható beruházási aktivitás, illetve a jelenlegi jövedelmezőség esetében tapasztalható (3–7. ábra).

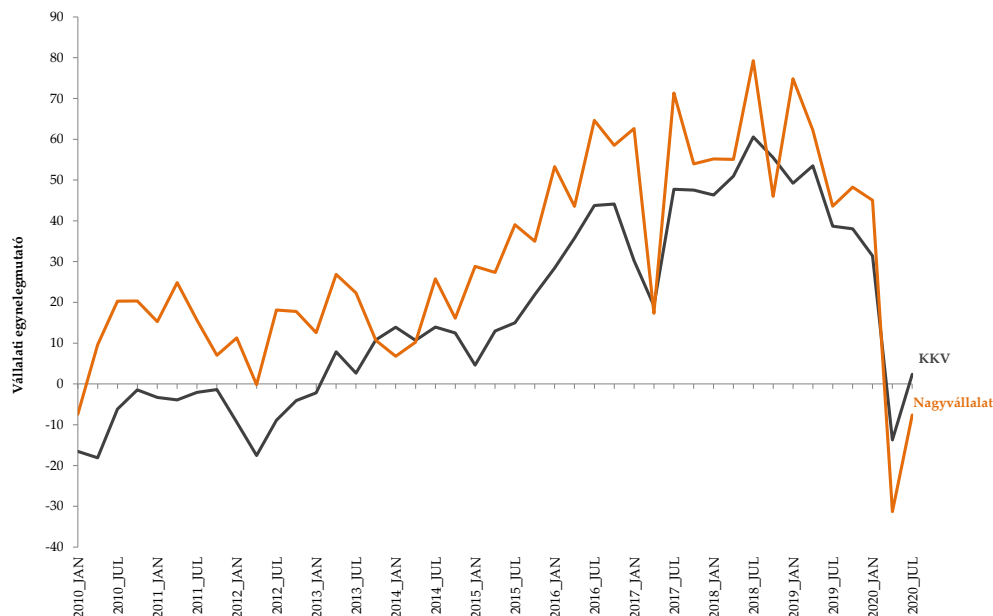
3. ábra: A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – kapacitáskihasználtság várható alakulása, 2010. 01–2020. 07.

Forrás: GVI 2020

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaz skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató –100 és +100 közötti értékeket vehet fel. –100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

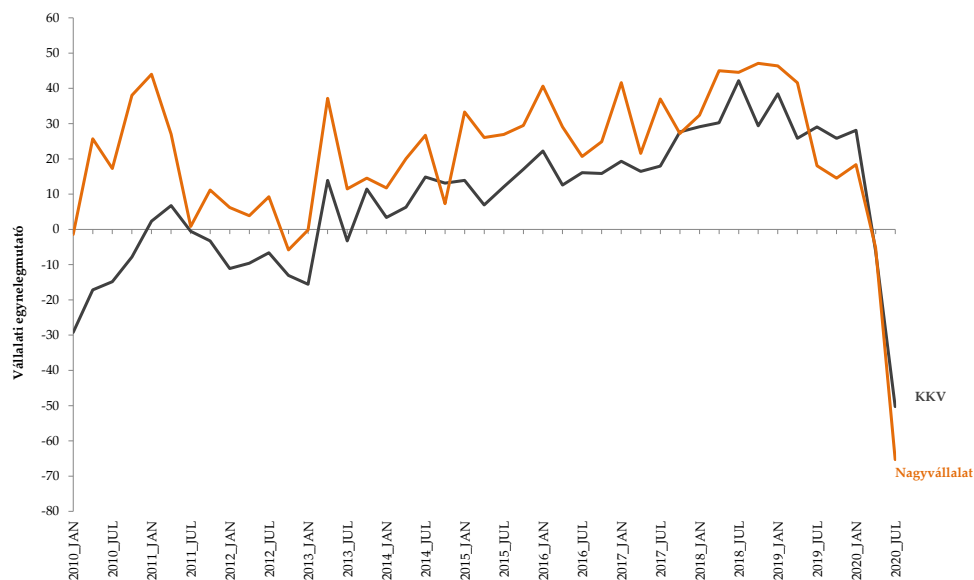
4. ábra: A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – jelenlegi jövedelmezőség, 2010. 01–2020. 07.

Forrás: GVI 2020

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

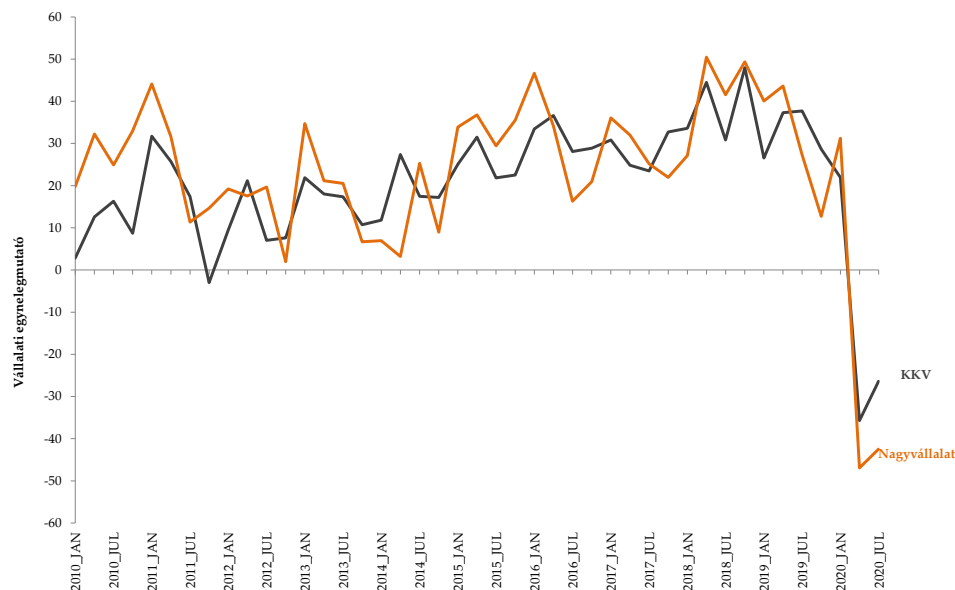
5. ábra: A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – elmúlt féléves termelési szint, 2010. 01–2020. 07.

Forrás: GVI 2020

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

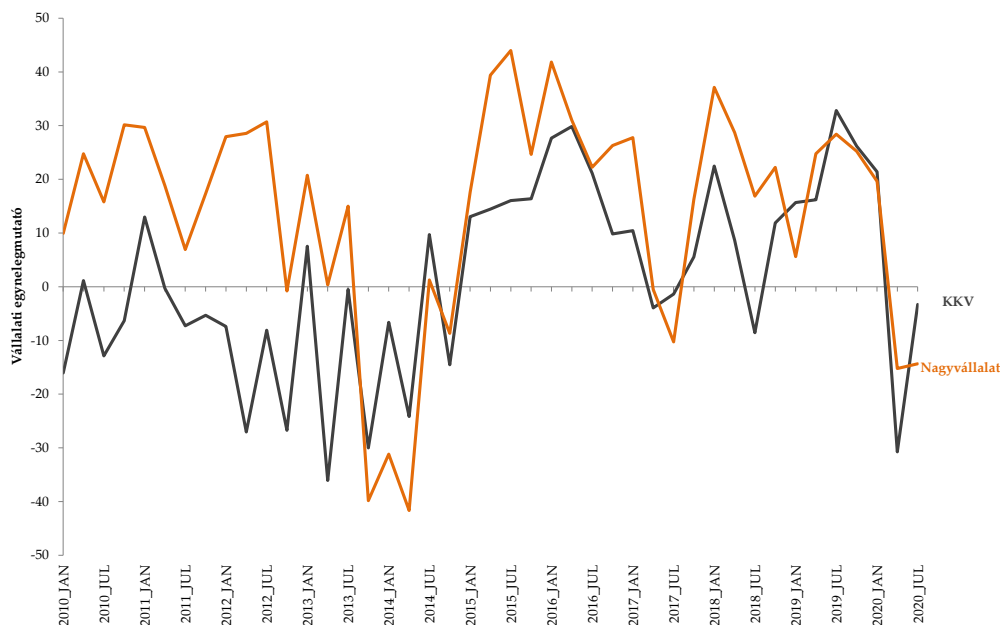
6. ábra: A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – várható termelési szint, 2010. 01–2020. 07.

Forrás: GVI 2020

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

7. ábra: A Negyedéves Konjunktúramutató komponenseinek alakulása vállalatméret szerint – várható beruházási aktivitás, 2010. 01–2020. 07.

Forrás: GVI 2020

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét. Az ábrához a beruházási várakozások négy értékű változóját (-100 : nincs, -33 : csökken, 33 : azonos lesz, 100 : nő) alkalmaztuk.

A 250 fő feletti nagyvállalatok tehát általában negatívabban látják jelenlegi pozícióikat, azonban a kapacitáskihasználtság alakulására vonatkozó várakozásaik számottevően optimistábbak a kis- és középvállalkozásokhoz képest. Összességében azonban áprilishoz viszonyítva a nagyvállalatok és a kis- és középvállalkozások körében egyaránt

számottevően növekedett a legtöbb vizsgált mutató értéke, egyedül az elmúlt időszak termelési szintje – összefüggésben a koronavírus-járvány korlátozása érdekében bevezetett intézkedések gazdasági hatásaival – mutat mindkét kategóriában számottevő csökkenést az előző adatfelvételhez képest.

A GDP és a foglalkoztatottság alakulása az Európai Unióban 2020 második negyedében

Összefoglalónkban az Eurostat legfrissebb GDP-re és foglalkoztatottság alakulására vonatkozó becslését mutatjuk be az Európai Unióban. A koronavírus-járvány hatására a bruttó hazai össztermék (GDP) 12,1 százalékkal, a foglalkoztatottság pedig 2,8 százalékkal csökkent az euróövezetben, míg a teljes Európai Unióban a GDP 11,7 százalékkal, a foglalkoztatottság 2,6 százalékkal esett vissza.

GDP változása az euróövezetben és az Európai Unióban

2020 második negyedében, amikor a legtöbb tagállamot még mindig érintették a COVID-19 miatti korlátozások és lezárások, a szezonálisan kiigazított GDP az euróövezetben 12,1 százalékkal, az Európai Unióban pedig 11,7 százalékkal csökkent az előző negyedéhez képest az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat által publikált becslés szerint.¹ Ez a legnagyobb visszaesés a vizsgált időszak kezdete, 1995 óta. 2020 első negyedében a GDP 3,6 százalékkal csökkent az euróövezetben és 3,2 százalékkal az Európai Unióban.

Az előző év azonos időszakához viszonyítva, 2020 második negyedében a szezonálisan

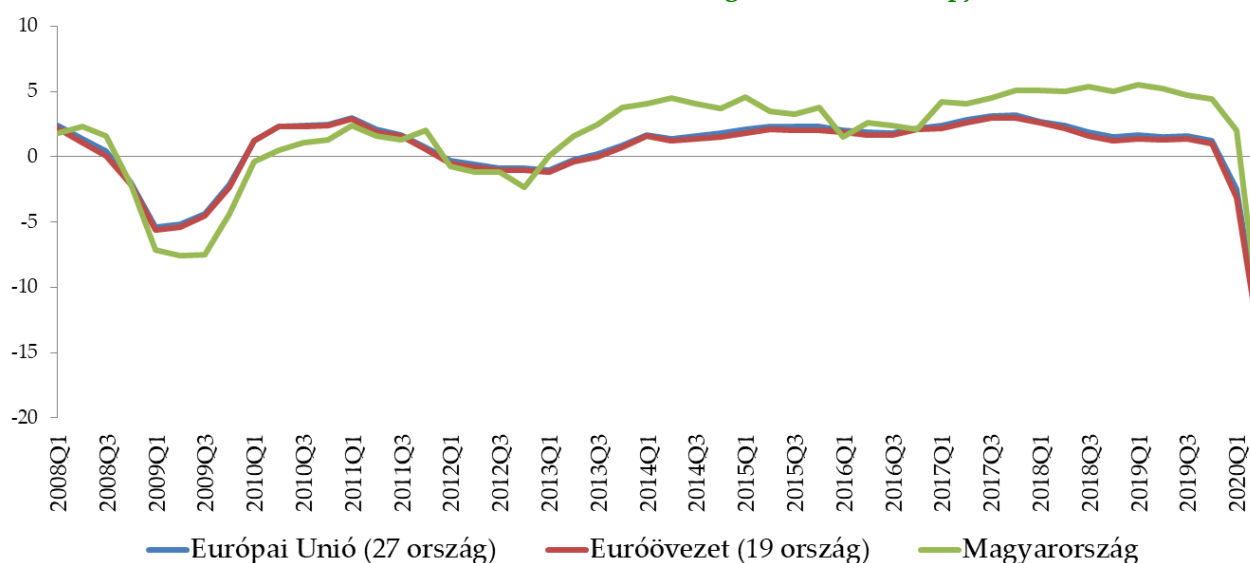
kiigazított GDP az euróövezetben 15 százalékkal, az Európai Unióban 14,1 százalékkal esett vissza, miután az előző – 2020. első - negyedév ugyanennek megfelelő adata -3,1 százalék és -2,5 százalék volt. Ezek az adatok is a vizsgált időszak kezdete, 1995 óta a legnagyobb visszaesést mutatják.

2020 második negyedében Magyarország GDP-je 14,5 százalékkal csökkent az előző negyedéhez viszonyítva (2020 első negyedévének -0,4 százalékos értéke után). 2019 azonos negyedévéhez viszonyítva a magyarországi GDP 13,5 százalékkal csökkent (a megelőző negyedév +2,0 százalékos értéke után).

¹ Forrás: Eurostat (2020): Preliminary flash estimate for the second quarter of 2020. GDP down by 12.1% in the euro area and by 11.9% in the EU. 2020. július 31. Elérhető:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/11156775/2-31072020-BP-EN.pdf/cbe7522c-ebfa-ef08-be60-b1c9d1bd385b>

1.ábra: GDP változása az előző év azonos negyedéhez viszonyítva
(változás %) szezonálisan kiigazított adatok alapján

Forrás: Eurostat, 2020

Az Európai Unió tagállamai közül Spanyolországban a legnagyobb a GDP 2020 második negyedéves csökkenése, -20,4 százalék az előző negyedévhez képest, és -22,1 százalék az előző év azonos időszakához viszonyítva.

Az előző negyedévhez viszonyított adatot tekintve Spanyolországot Magyarország követi (-14,5%), és Franciaország (-19%) az

előző év azonos negyedéhez viszonyítva.

A GDP csökkenésének mértéke Finnországban és Litvániában volt a legalacsonyabb. Finnország GDP csökkenése a legalacsonyabb 2020 második negyedévében az előző negyedévhez viszonyítva, -3,2 százalék, és Litvánia GDP csökkenése a legalacsonyabb az előző év azonos negyedéhez viszonyítva (-3,7%).

1. táblázat: GDP változása
(szezonálisan kiigazított adatok alapján)

	Előző negyedévhez viszonyított százalékos változás				Előző év azonos negyedéhez viszonyított százalékos változás			
	2019 Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2	2019Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2
Euróövezet	0.3	0.0	-3.6	-12.1	1.4	1.0	-3.1	-15.0
EU	0.3	0.1	-3.2	-11.7	1.6	1.2	-2.5	-14.1
Belgium	0.4	0.5	-3.5	-12.2	1.6	1.3	-2.4	-14.5
Bulgária	0.7	0.8	0.3	-9.8	3.2	3.1	2.4	-8.2
Csehország	0.5	0.4	-3.4	-8.4	2.3	2.0	-2.0	-10.7

A táblázat folytatódik

	Előző negyedévhez viszonyított százalékos változás				Előző év azonos negyedévéhez viszonyított százalékos változás			
	2019 Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2	2019Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2
Dánia	0.2	0.6	-2.0	-7.4	2.4	2.1	-0.2	-8.5
Németország	0.3	0.0	-2.0	-10.1	0.8	0.4	-2.2	-11.7
Észtország	1.2	0.9	-3.7	:	4.5	4.0	-0.8	:
Írország	1.3	0.4	1.2	:	5.9	6.1	5.3	:
Görögország	0.4	-0.7	-1.6	:	2.3	1.0	-0.9	:
Spanyolország	0.4	0.4	-5.2	-18.5	1.9	1.8	-4.1	-22.1
Franciaország	0.2	-0.2	-5.9	-13.8	1.6	0.8	-5.7	-19.0
Horvátország	0.6	0.4	-1.2	:	2.8	2.7	0.3	:
Olaszország	0.0	-0.2	-5.4	-12.4	0.5	0.1	-5.5	-17.3
Ciprus	0.0	1.0	-1.3	-11.6	3.2	3.2	0.8	-11.9
Lettország	0.6	0.1	-2.9	-7.5	1.8	1.0	-1.5	-9.6
Litvánia	0.8	1.1	-0.3	-5.1	3.8	3.9	2.4	-3.7
Luxemburg	0.4	0.4	-2.9	:	3.0	3.0	-0.2	:
Magyarország	0.9	0.7	-0.4	-14.5	4.7	4.4	2.0	-13.5
Málta	1.6	1.1	-2.3	:	3.9	4.6	0.7	:
Hollandia	0.3	0.5	-1.5	-8.5	1.6	1.6	-0.3	-9.0
Ausztria	-0.2	-0.2	-2.4	-10.7	1.4	0.4	-2.8	-13.3
Lengyelország	1.2	0.2	-0.4	-8.9	4.1	3.5	1.7	-7.9
Portugália	0.3	0.7	-3.8	-13.9	1.9	2.2	-2.3	-16.3
Románia	0.5	1.2	0.3	-12.3	3.3	3.9	2.7	-10.5
Szlovénia	0.8	0.4	-4.5	:	2.1	1.7	-3.4	:
Szlovákia	0.4	0.6	-5.2	-8.3	1.9	2.0	-3.8	-12.1
Finnország	0.3	-0.3	-1.9	-3.2	1.6	0.9	-1.1	-5.2
Svédország	0.2	0.0	0.1	-8.6	1.7	0.5	0.4	-8.3

A táblázat folytatódik

	Előző negyedévhez viszonyított százalékos változás				Előző év azonos negyedévéhez viszonyított százalékos változás			
	2019 Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2	2019Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2
Egyéb országok								
Egyesült Királyság	0.5	0.0	-2.2	-20.4	1.3	1.1	-1.7	-21.7
Izland	-1.0	4.8	-7.0	:	1.0	4.1	-0.4	:
Norvégia	0.0	1.5	-1.5	:	0.5	1.8	0.2	:
Svájc	0.4	0.3	-2.6	:	1.1	1.5	-1.5	:
Egyesült Államok	0.6	0.6	-1.3	-9.5	2.1	2.3	0.3	-9.5

: nincs adat

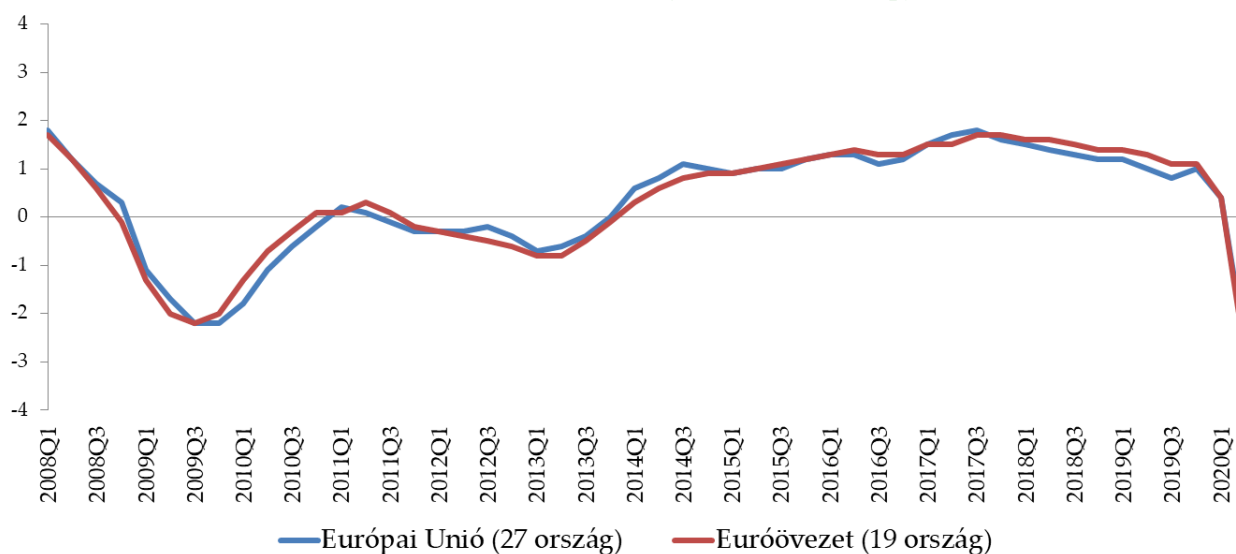
Forrás: Eurostat 2020

A foglalkoztatottság változása az euróövezetben és az Európai Unióban

A foglalkoztatottak száma 2,8 százalékkal csökkent az euróövezetben és 2,6 százalékkal az Európai Unióban 2020 második negyedében, az előző negyedévhez viszonyítva. Míg 2020 első negyedében a foglalkoztatottság szintje stagnált (0,2 százalékkal csökkent az euróövezetben és 0,1 százalékkal az Európai Unióban), a 2020. második negyedében mért adat a legnagyobb visszaesés a vizsgált időszak, 1995 óta.

2019 azonos negyedévéhez viszonyítva, 2020 második negyedében a foglalkoztatottság 2,9 százalékkal csökkent az euróövezetben és 2,7 százalékkal az Európai Unióban azután, hogy mindkét térségben +0,4 százalék volt a 2020 első negyedév értéke. Ezek az adatok szintén a vizsgált időszak, azaz 1995 óta mért legalacsonyabb értékek.

2.ábra: Foglalkoztatottság változása az előző év azonos negyedéhez viszonyítva (változás %) nem kiigazított adatok alapján

Forrás: Eurostat, 2020

2.táblázat: Foglalkoztatottság változása

	Előző negyedévhez viszonyított százalékos változás (szezonalisan kiigazított adatok alapján)				Előző év azonos negyedéhez viszonyított százalékos változás (nem kiigazított adatok alapján)			
	2019Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2	2019Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2
Euróövezet	0.1	0.3	-0.2	-2.8	1.1	1.1	0.4	-2.9
EU	0.1	0.2	-0.1	-2.6	0.8	1.0	0.4	-2.7

Forrás: Eurostat 2020

Nemzetközi tendenciák

A termelési, fogyasztási és foglalkoztatási helyzet alakulása egyes, nemzetközileg fontos gazdaságokban, összehasonlítva a szakértői várakozásokkal és a megelőző időszakokkal.

		Vonatkozási időszak	Tényadat	Várakozások	Előző időszak
	Munkanélküliségi ráta	(július)	6,4%	6,4%	6,4%
Németország	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(augusztus)	53,0	52,5	51
	IFO üzleti bizalmi index ¹	(augusztus)	92,6	97,5	90,4
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	(augusztus)	91,1		84,3
	Munkanélküliségi ráta	(augusztus)	8,4%	9,8%	10,2%
USA	CB fogyasztói bizalmi index	(augusztus)	84,8	93,0	91,7
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(augusztus)	53,6	51,9	50,9
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(augusztus)	51,0	51,2	51,1

¹ <https://www.cesifo-group.de/ifoHome/facts/Survey-Results/Business-Climate/>

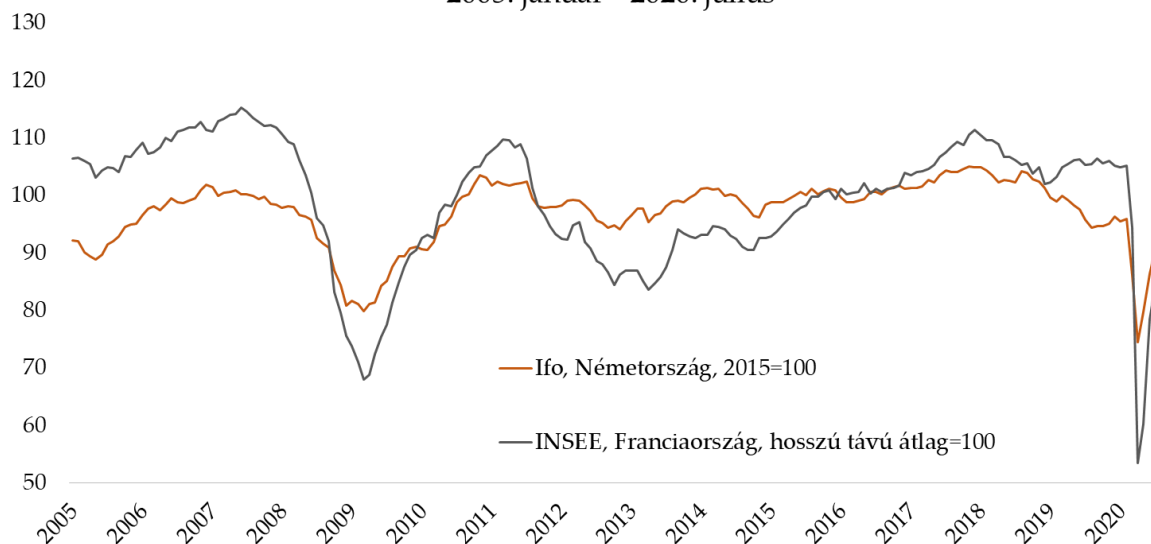
² <http://www.insee.fr/en/themes/indicateur.asp?id=105>

A többi adat forrása: <http://worldeconomiccalendar.com>

Németországban az IFO üzleti bizalmi index értéke növekedést mutatott július hónaphoz képest. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) értéke az előző hónaphoz képest nőtt, a várakozásokat kis mértékben felülmúlva. Németországban a munkanélküliek aránya nem változott. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi index értéke jelentősen növekedett az előző hónaphoz képest. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index értéke csökkent, valamivel rosszabbul teljesített a vártnál. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex értéke emelkedett. A munkanélküliségi ráta javult az előző hónaphoz képest. A kínai beszerzési index értéke közel ugyanaz maradt júniushoz képest.

Üzleti bizalmi indexek alakulása hosszú távon

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján,
2005. január - 2020. július

Forrás: www.ifo.de, www.insee.fr

Kapcsolat

Cím: MKIK GVI

1054 Budapest, Szabadság tér 7.

Tel: 235-05-84

e-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>

Készítette:

Horváth Ágoston, elemző, GVI

Tóth Katalin elemző, GVI

Kutatásvezető:

Nábelek Fruzsina

ügyvezető, MKIK GVI

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,

2020. augusztus, Budapest,

2020-09-11